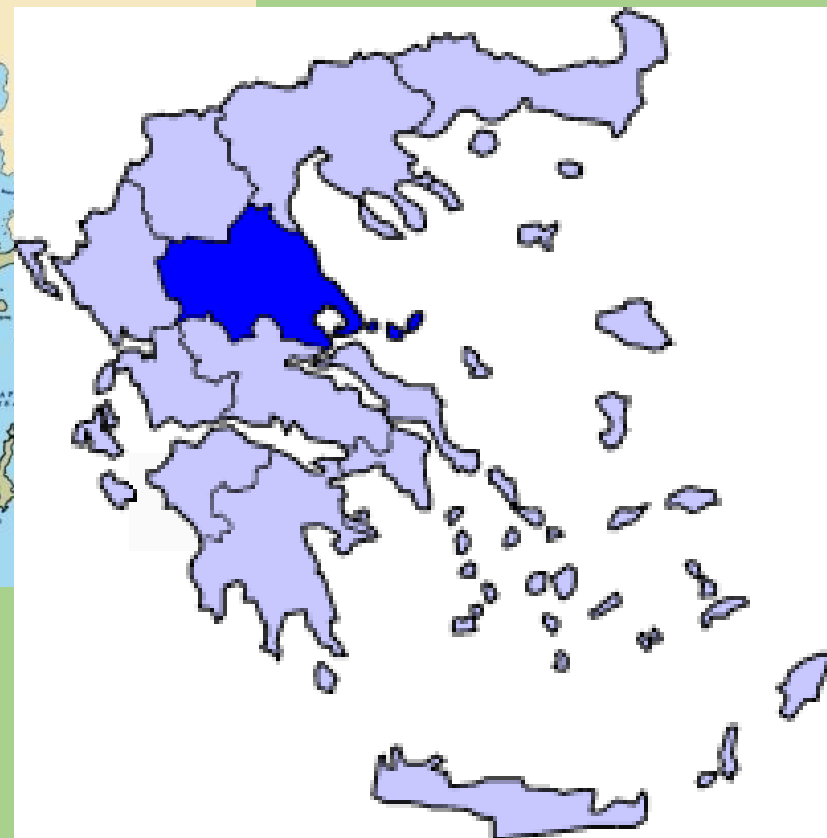

Thesálie

Θεσσαλία

Thesálie

Θεσσαλία

- rozloha 14 000 km² (asi 11 % řeckého území)
- sousedí na severu s Makedonií, na jihu Centrální Řecko, na západě Epirus, na východě Egejské moře (Pagasitský záliv)
- souostroví Severní Sporady
- k Řecku připojena r. 1881
- 50 % nížiny, 50 % hory
- Thesalská nížina, 2. největší v Řecku, obklopená prstencem hor
- pohoří: Pilio, Olymp, jižní část pohoří Pindos, od Pevninského Řecka ji dělí hory Tymfristos a Othri
- řeky: Pinios
- hl.. město geogr. území i periferie je město Larisa

Thesálie – mytologie, historie

- Iasón – výprava Argonautů z Iolku
- v klasickém období zaostalejší oblast než např. Attika
- ve 4. st. př. n. l. vojenská mocnost, římská provincie, východořímská říše
- od 6. st. útoky Slovanů, od 13. st. velká část obsazena Valachy (Βλάχοι)
- 1204 4. křížová výprava, dobytí Konstantinopole křížáky, Bonifác z Montferratu – Soluňské království, Thesálie jeho součástí, poté součást Epirského despotátu, dále samostatný despotát
- komplikovaná situace, neustálé změny vlády
- od r. 1420 Osmanští Turci
- 1881 mírové předání Thesálie řeckému státu
- za 2. sv. války byla Thesálie v „italské zóně“

putování Argonautů

Thesalská nížina

- 2. největší v Řecku
- do začátků 20. st. obilnice Řecka
- řeka Pinios a přítoky
- kdysi jezero, po „otevření“ údolí Tembi voda „vytekla“ do Egejského moře

- převažuje pěstování bavlny
- v poslední době bavlna trochu ustupuje – kukuřice, obiloviny
- dříve pěstování tabáku, dnes téměř vymizelo
- zvýšená produkce > vyčerpání vodních zdrojů > plán na odklonění řeky Acheloos

údolí Tembi

Údolí Tembi

mezi Olympem a horou Ossa (Kyssavos)

délka 10 km, v nejužším místě kaňon (25 m šířka, hloubka 500 m)

protéká jím řeka Pinios a vlévá se do Eejského moře

mytologie: zde se Apollón zamiloval do Dafné, zde poutníci sbírali vavříň a přinášeli do Delf

jediný přechod z Makedonie do Thesálie, tedy ze severního Řecka do jižního > velký význam ve starověku

železnice, dálnice Atény – Soluň

r. 2017 vybudovány 2 tunely, jeden je nejdelším silničním tunelem na Balkáně

Apollón a Dafné, Piero del Pollaiuolo
1460-1470, Národní galerie v Londýně

Tembi, klášter sv. Paraskevi s poutním kostelem, vysutý most vedoucí ke klášteru a jeskyně s léčivou vodou

Řeka Pinios Ποταμός Πηνειός

- mytologie: otec nymfy Dafné
- pramení v pohoří Pindos, protéká údolím Tembi a vlévá se do Egejského moře
- délka 205 km
- velké množství přítoků
- hlavní zdroj pitné vody pro Thesálii, zavlažování
- místo pobytu stěhovavých ptáků – asi 200 druhů
- negativní dopad zemědělské činnosti – r. 2005 řeka vyhlášena 2. nejvíce znečištěnou řekou Evropy

Larisa

Λάρισσα

- hlavní město geogr. oblasti i periferie Thesalie
- vystavěná na obou březích řeky Pinios, ve východní části Thesalské nížiny
- na V hora Ossa, na SN Olymp, na SZ hora Meluna
- počet obyvatel: 144 651 m2, rozloha 88 km2
- jedno z největších řeckých měst, obchodní centrum
- první místo mezi řeckými městy v pokrytí zelení na m2
- Thesalská univerzita

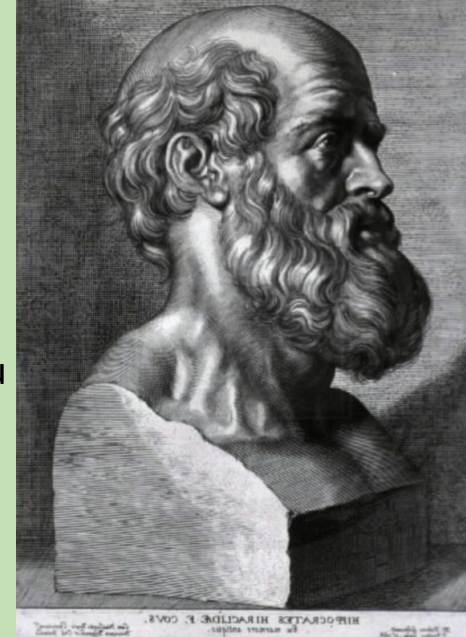
náměstí Alkazar

Historie Larisy Ιστορία της Λάρισας

- název ještě předřecký – Pelasgové (-issa) = opevněný kopec, akropole
- mytologie: zakladatel Larisos, syn Pelasga; nymfa Larisa, která se utopila v řece Pinios...
- řecko-perské války (5. st. př. n. l.) – obyvatelstvo bojovalo na straně Peršanů
- Peloponéská válka (konec 5. st. př. n. l.) – na straně Atéňanů
- žil zde a zemřel Hippokratés – otec medicíny
- od r. 344 př. n. l. součást makedonského státu (Filip II., jezdcí v Alexandrově vojsku)
- od r. 167 př. n. l. římská nadvláda

lariská drachma z pol 4. st. př. n. l., nymfa Larisa

Hippokratés, P. P. Rubens (1638)

Larisa, antické divadlo, 3. st. př. n. l.

Larisa - historie

- od 6. st. nájedzy a usazování Slovanů – neklidné období, nemáme moc zpráv
- Slované se usazují, christianizují, asimilují
- 982 Larisa dobyta Bulhary po třiletém obléhání, brzy však opět součást Byzantské říše
- r. 1423 dokončeno dobývání Thesalie Osmany, následuje hospodářský úpadek, část obyvatelstva se stahuje do hor
- název Larisy v turečtině: Γενί Σεχίρ Φενερί
- 1881 připojení k řeckému státu

Bezesteni (trh s látkami a cenným zbožím), kon. 15 st., kopec Frurio (opevněná akropole od starověku)

Larisa, centrální náměstí

Larisa, město pěších zón

Trikala

Τρίκαλα

- malebné město v západní Thesálii
- řeka Latheos, přítok řeky Pinios
- asi 62 000 obyvatel
- významné památky z doby nadvlády Osmanů

nádražní budova, 1886,
francouzská stavební firma
(období Ch. Trikupise)

Varusi

- část Starého města (Παλιά Πόλη), postavená na úpatí starověké akropole s byzantskou pevností,
- domy ze 17. až 19. st.
- v osmanském období křesťanská čtvrť se samosprávou
- až do r. 1930 zde žila místní aristokracie, architektura odráží rozkvět obchodu a průmyslu v oblasti
- domy a velké množství kostelů výborně dochované

- jedno z největších řeckých měst a přístavů
- Pagasitský záliv, úpatí pohoří Pilio
- 86 000 obyvatel
- název snad z názvu Iolkos, starověké město poblíž Volosu

Thesalská univerzita

Volos Βόλος

- v době před 2. sv. v. významné průmyslové centrum (potravinářský průmysl, látky, tabák, zpracování kovů > obyvatelstvo různých národností a náboženství, dodnes ve Volosu najdeme židovskou synagogu nebo katolický kostel
- dnes je Volos stále průmyslovým centrem (např. zpracování oceli), na důležitosti však stále víc získává obchod, služby, turismus

- pohoří ve východní Thesálii
- nejvyšší vrcho Purianos Stavros 1624 m
- Pilio je oblíbeným cílem řeckých turistů – moře, hory, lyžařské centrum, tradiční architektura v horských vesnicích
- bohatá fauna a flóra, řada chráněných rostlin
- západní strana pohoří – velké množství srážek > mnoho pramenů

Tradiční vesnice
Makrinita
Tsangarada

tsagarada.gr

Kentauromachia, západní štít Diova chrámu v Olympii,
5. st. Př. N. l., Archeologické muzeum v Olympii

Cheirón a Achilles, freska z Herculanea, 1 st. př. n. l.
Národní archeologické muzeum v Neapoli

Meteora

Μετέωρα

- slepencové skály u vesnice Kalambaka
- na některých ze skla kláštery – po Svaté hoře na Chalkidiki 2. nejvýznamnější klášterní komplex v Řecku
- od 11. st. (nebo i dříve) postupně vzniklo 30 klášterů, dnes funguje 6
- název podle kamene, na který vystoupil sv. Athanasios Meteoritis r. 1344 a který pojmenoval Meteoro
- největší rozkvět – 16. st. – vznik nových klášterů s nádhernou freskovou výzdobou
- v období turkokracie se zde uchovávaly vzácné umělecké předměty
- na zač. 19. st. Vyplenil kláštery Ali paša Janinský
- 1920 vytesány schody a přístupové cesty
- 1988 kláštery zapsány na Seznam světového dědictví Unesco

klášter Russanu

Přístupné kláštery

klášter sv. Nikolaa Anapausa (zřejmě asketa, který zde žil ve 14 st.)

Άγιος Νικόλαος Αναπαύσας

16. st., mužský klášter, od r. 2015 1 mnich

ženský klášter Rusanu
16. st.

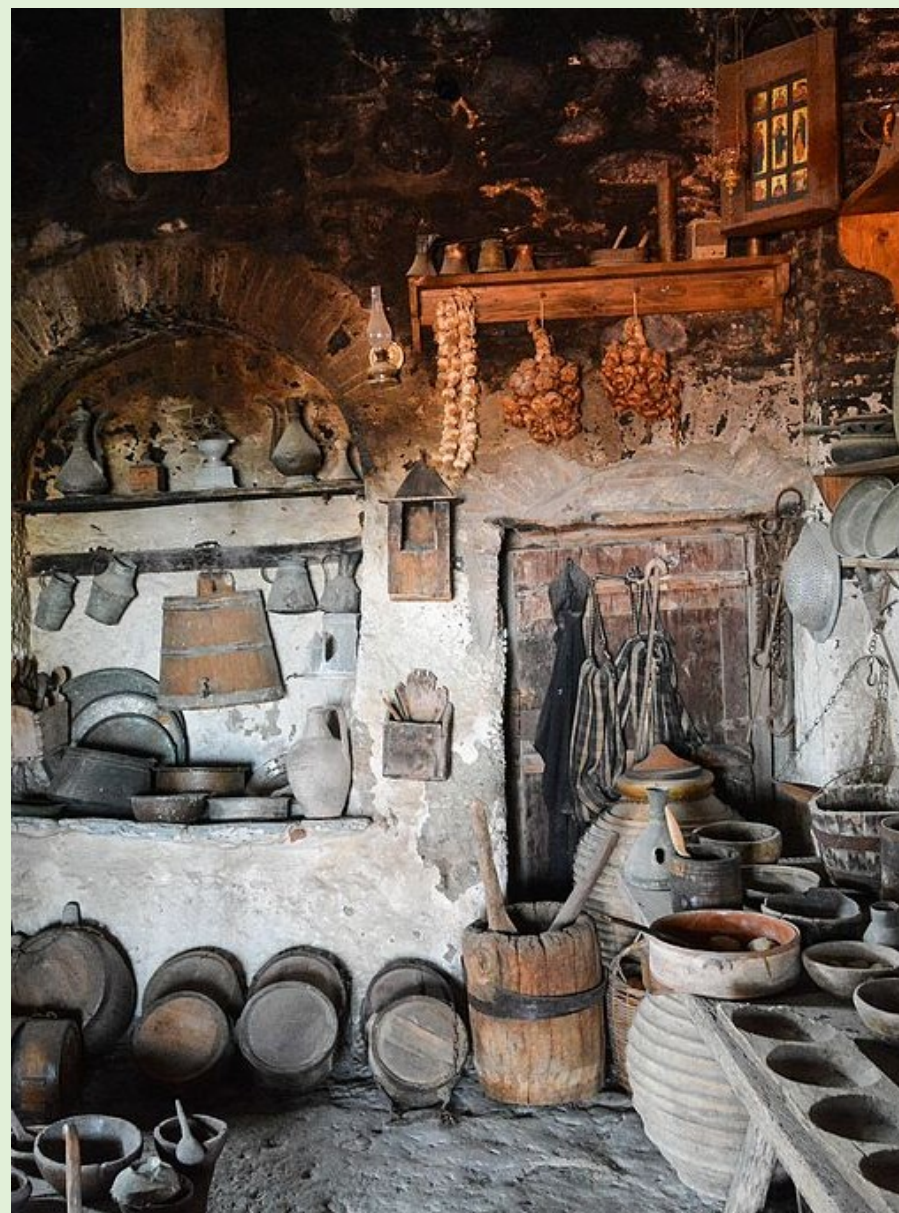
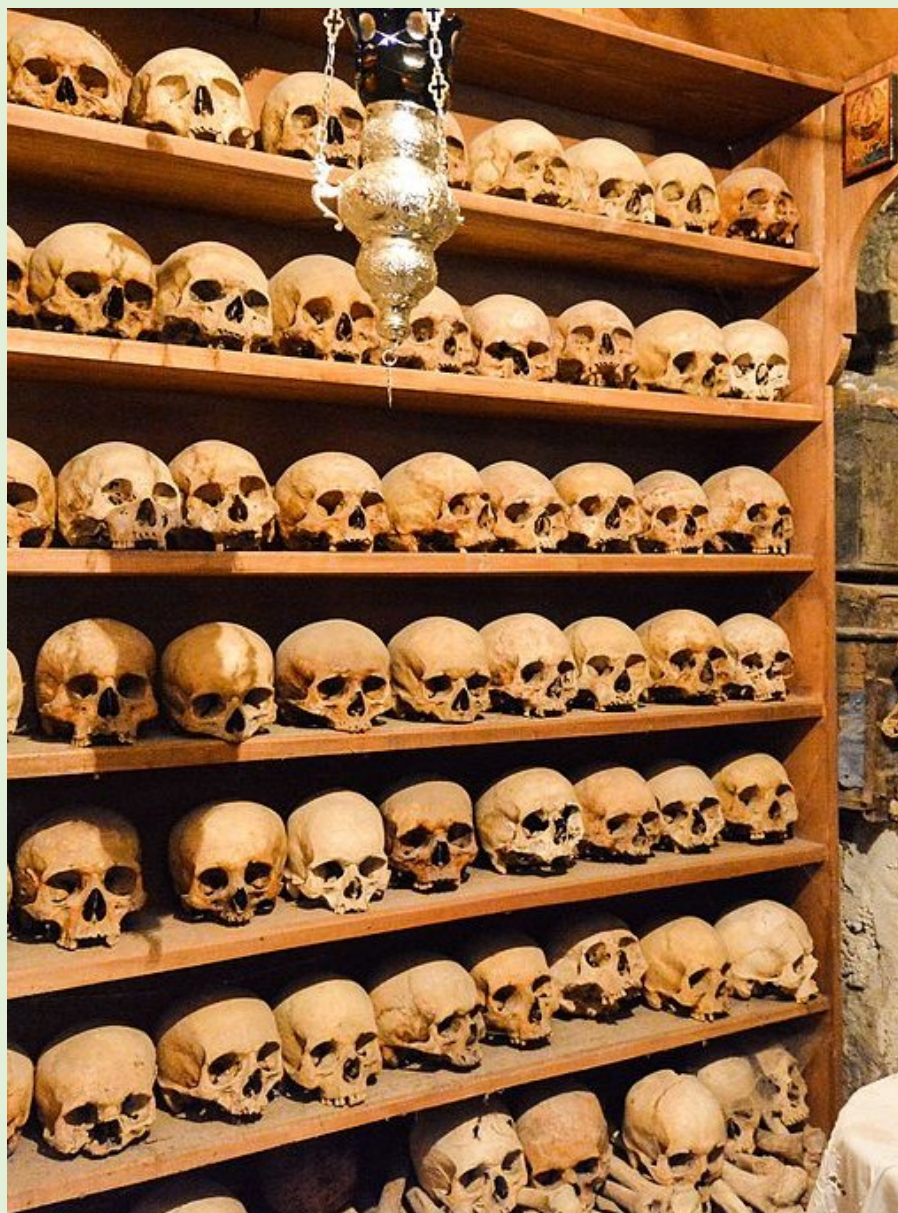
klášter **Velké Meteoro** (Μεγάλο Μετέωρο) známý také jako klášter Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, 14. st., mužský klášter, nejstarší a největší v komplexu

Megalo Meteoro

Megalo Meteoro, kostnice a kuchyně

©travephoto.gr

©travephoto.gr

Megalo Meteoro, jídelna

„síťový výtah“

Kalambaka

Severní Sporady Βόρειες Σποράδες

- největší ostrovy: Skiathos, Skopelos, Alonisos, Skyros
- patří k Thesálii (Skyros však administrativně patří k Euboi)

Skopelos

Σκόπελος

- hl. město Skopelos
- rozloha 96 km², obvod 67 km, asi 5000 obyvatel
- husté borovicové lesy (80 % ostrova), nejzelenější ostrov Egejského moře
- 2 hory – Delfi (685 m), Paluki (565 m)
- pláže spíše oblázkové
- dostupný lodní dopravou např. z přístavu Agios Konstantinos (S Centrální Řecko)

- méně turistický než sousední Skiathos, zejména řečtí turisté

pláž Panormu

husté borovicové lesy

pláž **Velanio** na jihu ostrova, kde se nachází nejvíce pláží

Hlavní město ostrova - **Skopelos** (Chora), dobrá infrastruktura, tradiční architektura

Skiathos

- nachází se jen 2,4 mil od pevniny (Pilio)
- rozloha 47 km², 6 610 obyvatel
- kl. město Skiathos
- dostupný pouze lodí

Σκίαθος

Lalaria, jedna z nejznámějších pláží ostrova,
na S, oblázková, přístup jen lodkou

Alexandros Papadiamandis, Atény 1906

- hl. město ostrova – **Skiathos**
- místo vyhledávané turisty
- letiště A. Papadiamandise na S ostrova
- zde se narodil a žil velký řecký prozaik přelomu 19. a 20. st. Alexandros Papadiamandis

rodný dům A. Papadiamandise
ve městě Skiathos, zde prožil
většinu života a r. 1911 zemřel

- pevnost – opevněné „město“ na severu ostrova – **Kastro** (Κάστρο)
- asi 500 domů a mnoho kostelů
- postavené zřejmě ve 14. st., vybuodovali je obyvatelé města Skiathos, kteří hledali ochranu před piráty, pevnost nebyla přístupná z moře
- r. 1829 se jeho obyvatelé opět přestěhovali do města Skiathos, pevnost částečně rozebrali (stavební materiál) a zůstala opuštěná

Alonisos

Αλόνησος

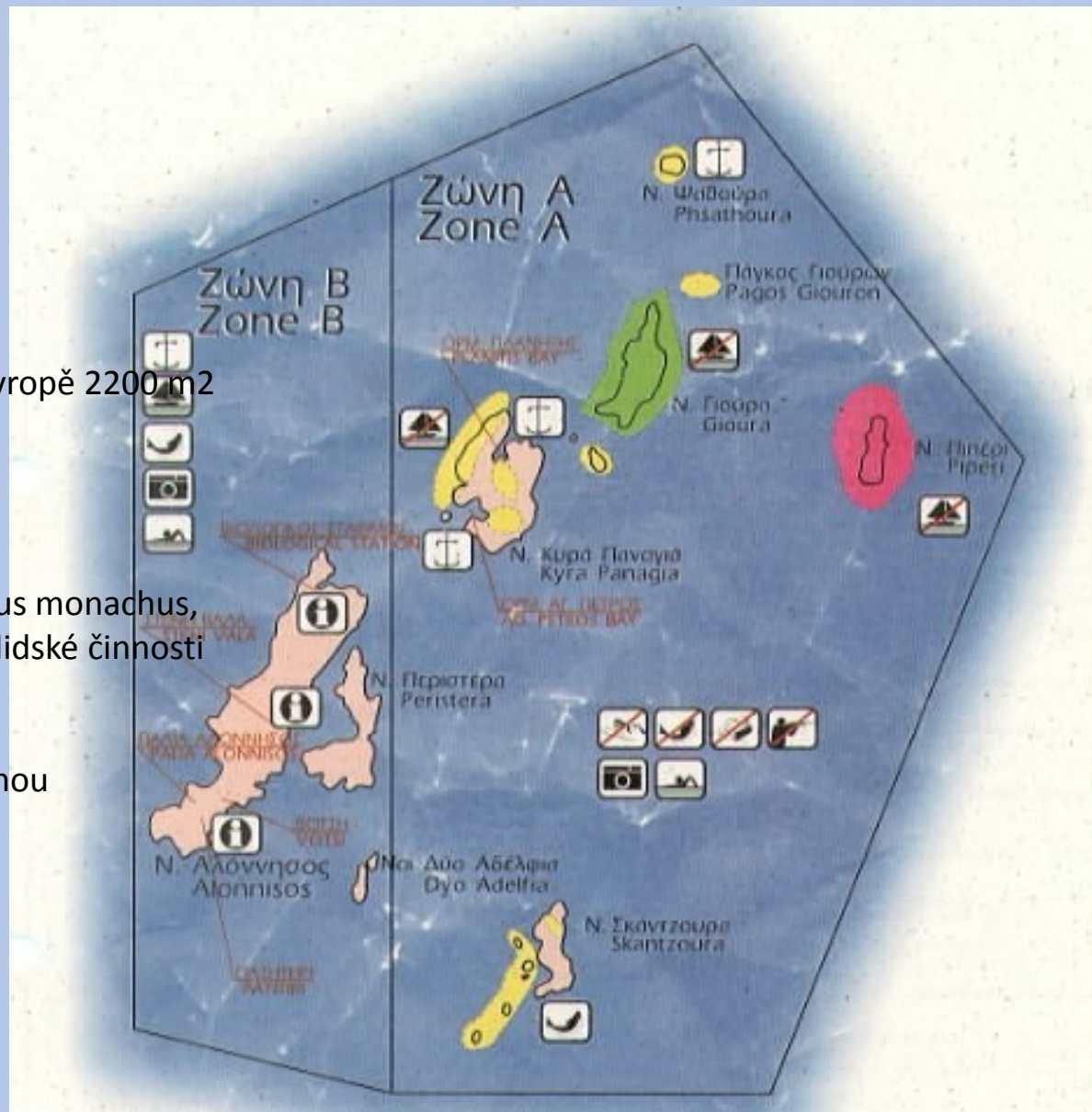
- 3 km východně od Skopelosu
- původní název Ηλιοδρόμια, Λιαδρόμια, Χιλιοδρόμια...
- název Alonisos od r. 1838
- rozloha 64,5 km², délka pobřeží 67 km
- dostupný z Volosu, Euboie, Skopelosu, Skiathosu a Soluně
- sever ostrova hornatý, jih – nížiny
- nejvyšší vrchol Kuvuri, 475 m (tvoří jeden oblouk s vrcholy ostrova Skopelos)
- na ostrově převládá tzv. macchie – porosty keřů a nižších stromů (typické pro Středomoří)

pláž Peristera na V ostrova

Νárodní μορský park ostrova Alonnisos v Severnίχ Sporάδách Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων (ΕΘΠΑΒΣ)

- založen r. 1992 na S ostrova
- první μορský park v Řecku
- největší chráněná μορská plocha v Evropě 2200 m²
- Natura 2000
- dvě zóny, zóna A – ostrůvek Piperi, hlavní místo pobytu tuleňů *Monachus monachus*, a asi 3 km kolem, zde zákaz jakékoli lidské činnosti (tedy i návštěv, rybolovu apod.)
- obecně v parku zakázaný lov s harpunou nebo s γρι γρι
- významné ekosystémy

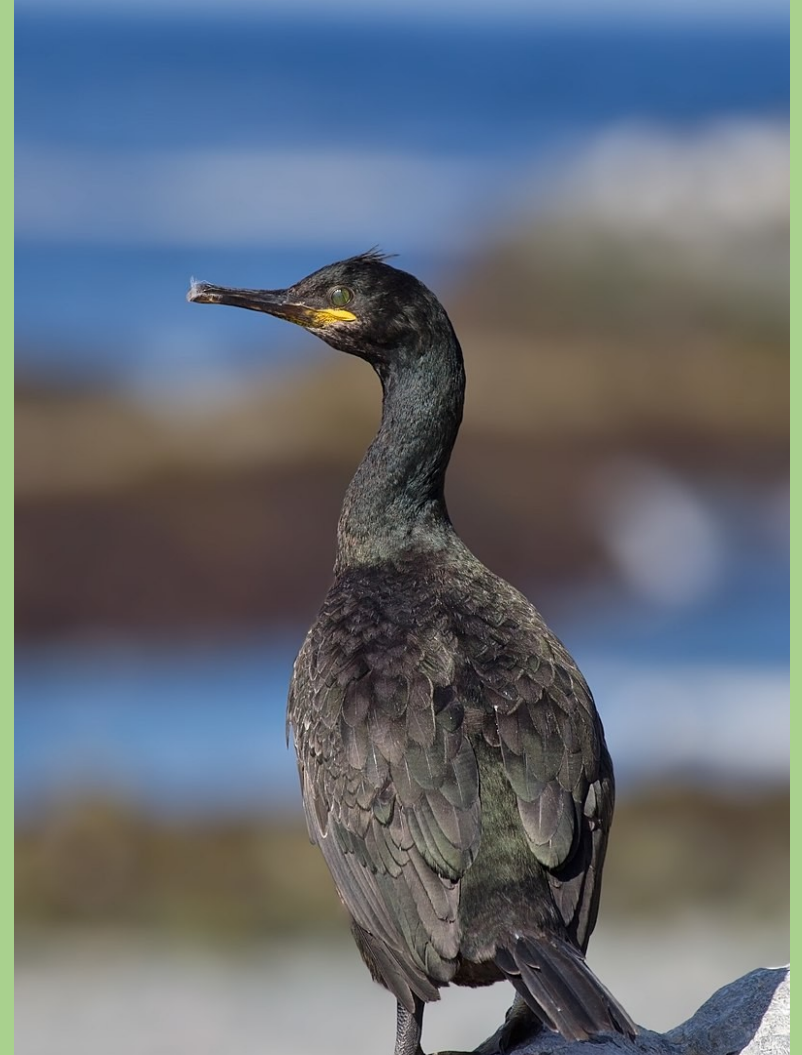
Park - fauna

Želva vroubená

Orel jestřábí

Kormorán chocholý

tuleň středomořský (*Monachus monachus*)

vorvaň obrovský

© Alexandr Pospěch

delfín obecný

želva *Caretta caretta*

Frederic
Sackrider
Remington Volán
í lásky, 1909

Měsíční svit vlka,
1909

